

جدانکنید بیشتر توجه کنید

آموزگار دبستان
سیمای حاج ابوالقاسمی

افراد تیزهوش کسانی هستند که در یک یا چند زمینه (فکری، فرهنگی، اجتماعی و...) از توانایی های بالقوه برخوردارند و به همین دلیل، نیازمند شناسایی و پرورش استعدادهای خود هستند تا در آینده بتوانند جامعه را از خدماتشان بهره‌مند سازند. گرچه در بسیاری از موارد توانایی‌های آنان در اثر تحمیل محدودیت‌ها به شکوفایی لازم نمی‌رسد، لیکن به کرات ثابت شده است، شناسایی این افراد و پرورش درست آن‌ها، به پیشرفت و اعتلای جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنیم، کمک می‌کند.

از این‌رو، معلم در صحنه‌ی آموزش خود باید با دقت تمام، مراقب باشد تا اگر فراگیرنده‌ی تیزهوش و با استعدادی در کلاس درس او حضور دارد، او را بشناسد و تدابیر لازم را برای پرورش توانایی‌هایش به کار گیرد. برخلاف سال‌ها پیش که دانشمندان و نیز عامه‌ی مردم بر این باور بودند که آموزش کودکان تیزهوش باید در محیطی جدا از دانش‌آموزان عادی صورت پذیرد، اکنون اعتقاد بر این است که جداسازی لازم نیست، فقط باید به این قبیل دانش‌آموزان قدری توجه بیشتر داشت.

از روی ویژگی‌هایی که در زیر طرح می‌شوند، می‌توانیم دانش‌آموزان تیزهوش را در کلاس شناسایی کنیم و مورد توجه ویژه قرار دهیم:

- **گنجینه‌ی لغات:** کلمات و اصطلاحات خاصی را می‌داند که از سشش پیشرفته‌تر است.
- **روخوانی:** مطالعه‌گر حریصی است و نسبت به هم‌سالانش بیشتر و بهتر کتاب می‌خواند.
- **انعطاف در فکر:** راه‌حل‌های متفاوتی برای مسائل جدید می‌جوید و با تجربه‌های جدید سازگار می‌شود.
- **پیش‌بینی:** ایده‌های پیچیده‌تر را ترجیح می‌دهد.
- **استعداد و علاقه به زیبایی‌شناسی:** ترکیبات موزیکی و ملودی سرودها را به خاطر می‌سپارد. از شنیدن شعر لذت می‌برد.
- **توجه به جزئیات:** به جزئیات مبحث مورد علاقه‌ی خود توجه ویژه‌ای نشان می‌دهد.
- **انتقاد از خود:** برای رسیدن به کمال تلاش می‌کند و به آسانی از نتیجه‌ی کار خود راضی نمی‌شود.

منبعی برای مطالعه‌ی بیشتر

خصوصیات بسیاری برای این افراد شمرده شده است. برای مطالعه‌ی بیشتر در این زمینه، پیشنهاد می‌شود به کتاب «کودکان تیزهوش» نوشته‌ی «ویرجینیا، زارلیچ»، ترجمه‌ی اکرم کلانکی از انتشارات بین‌المللی الهدی، مراجعه شود.

این دو آموزگار، کلاس خود را به مجلس قانون‌گذاری تبدیل کردند

همیشه کوتاه‌ترین راه، بهترین راه نیست. پس حتی اگر آموزگار کلاس کوچک و کم‌جمعیت می‌شوید، شاد نشوید و مشکلات آن را نادیده نگیرید؛ همه‌جا ممکن است سر و صدا و بی‌انضباطی دیده شود. بنابراین یافتن راه‌حل برای برخورد با مشکلات و به حداقل رساندن آن‌ها، ضروری است.

حسن رحمتی و محمدحسین مجیدی، از فرهنگیان منطقه‌ی بجنستان در استان خراسان رضوی، به‌عنوان تجربه، «منتشر کلاس» را تهیه کرده‌اند، درباره‌ی رفع مشکلات رفتاری دانش‌آموزان طرح مسئله کرده و با استفاده از مطالب مجلات رشد پیشنهادهایی ارائه داده‌اند. بر مبنای پیشنهاد این دو آموزگار، برای ایجاد نظم و رفتارهای قابل قبول، با شرکت خود دانش‌آموزان، «مجلس قانون‌گذاری» تشکیل و آیین‌نامه‌ی داخلی آن در کلاس‌ها نصب می‌شود.

آن‌ها می‌گویند: «به یاد داشته باشید، یکی از اصول مهم آموزش شهروندان قانون‌گرا، تفهیم و به‌کارگیری «اصل مشارکت» به‌عنوان یک

حق است. زیرا شهروندانی که خود را در تصمیم‌گیری‌ها شریک نمی‌دانند، نسبت به تصمیماتی که صاحبان قدرت می‌گیرند، بیگانه خواهند بود. شیوه‌های آمرانه در تربیت، سبب ایجاد مقاومت در تربیت‌شوندگان می‌شود. بنابراین، تأکید بر احساس «ما» بودن در میان هم‌کلاسیها باید افزایش یابد. با هم تصمیم گرفتن و دریافت نظر گروه‌ها در کلاس و دعوت به قضاوت در مورد عملکردها، برای اصلاح رفتار دانش‌آموز خاطی مفید است.»

- اجرای طرح این دو آموزگار در سال تحصیلی گذشته، در اصلاح و تعدیل رفتارهای دانش‌آموزان و سرنوشت تحصیلی آن‌ها مؤثر بود و به تبع، تا حدود زیادی از نیاز به واکنش‌های معلم کاست.
- بنابراین دانش‌آموز متعهد می‌شود:
- به راهنمایی‌های معلم گوش دهد.
- درس را خوب یاد بگیرد.
- در کلاس زباله نریزد و برنامه‌ی کلاسی را به خوبی رعایت کند.